

Rezija za planince

☞ Andrej Stritar

Rezija je prostrana in široka dolina. Ko se pripelješ vanjo, so občutki bistveno drugačni kot v Trenti ali Vratih, kjer si stisnjen globoko med gore. Vendar prvi vtis vara. Razen dolinskih sprehodov so planinske ture iz Rezije dolge in zahtevne. Kako tudi ne bi bile, saj je dolina v najvišjem kraju Solbici (Stolvizza) le nekaj več kot 500 metrov nad morjem, vrh Kanina pa kar 2000 metrov višje.

Dostop do Rezije: Po državni cesti med Trbižem in Vidmom do kraja Resiuta (Na Bili) ter tam v dolino. Če izberemo avtocesto, jo zapustimo na izvozu Carnia ter do Resiute peljemo po državni cesti proti Trbižu. Druga možnost je čez mejni prehod Učja pri Bovcu ter po ozki asfaltirani cesti čez prelaz Krnica.

Zavetišča: Koč nad Rezijo ni! Na voljo sta nam le dva bivaka, bivač Marussich (9 ležišč) na prevalu Peravo med Kaninom in Žrdjo ter bivač Franco Costantini (prej Manzano) (12 ležišč) pod Veliko Babo. Oba sta vedno odprta in opremljena z odejami.

Ture:

Žrd (Monte Sart), 2324 m, je veličastna gora med dolinama Reklanico in Rezijo. Iz Rezije se nam ponujata dve markirani poti nanjo. Prva, daljša, se začne v Ravanci (Prato di Resia) in nas vodi najprej po cestah, potem pa po dolgem spletu steza in mulatjer, skupaj 7-8 ur. Bolje se je lotiti iz Solbice (Stolvizza) po markirani poti do prelaza Peravo, na katerem je bivač Marussich, 4-5 ur. Od njega je do vrha Žrdi še ura in pol. Vmes lahko obiščemo še Vrh Grubje.

Visoki Kanin (Monte Canin), 2562 m, je seveda najvišji vrh daleč naokoli. Nobena pot iz Rezije nanj ni lahka, še manj kratka. Iz Solbice gremo lahko do bivača Marussich, 4-5 ur, od tam pa po zavarovani poti čez Vrh Krnice (Picco di Carnizza). Zgornji del je zelo zahtevna zavarovana pot, od bivača dve uri.

Iz Korit gremo lahko tudi čez planino Zgornje

Brdo in planino Kanin (2 h 30), potem pa po markiranem brezpotju naravnost (ponekod zahtevno) gor na koto 2429 m nad prevalom Čez dol. Tam dosežemo glavni greben; nato moramo levo, nekoliko poplezamo in čez Mali Kanin stopimo na vrh. Dolgo, zahtevno, 7-8 ur.

Velika Baba (Baba Grande), 2160 m, je skupaj s svojo nižjo sosedo slikovit pribočnik močnega Kaninskega pogorja na južni strani. Najprimernejši je dostop iz Korita oz. s konca ceste (približno 20 minut hoje) pod planino Kot. Markacijam sledimo do bivača Costantini, 3 ure. Potem potrebujemo še dobro uro do prevala Med Baban (Passo d' Infrababa Grande) in nato na desno po brezpotju na vrh. Zahtevno.

Skutnik (Monte Guarda), 1720 m, je najvišji vrh travnatega dela dolgega grebena, ki zapira južno obzorje Rezije od prevala Krnica proti masivu Kanina. Na Skutniku se državna meja »obrne« iz pretežne smeri sever-jug v smer zahod. Lahko je dostopen po markirani poti s planine Kot (1 h 30-2 h). Toplo pa priporočam uživaško gorsko pohajkovanje z njegovega vrha vzdolž dolgega grebena proti zahodu. Prečimo več vrhov, težav ni, pot je markirana in ves čas imenitno razgledna. Problem je le, kako se na koncu vrniti na izhodišče po vozilo. Vsega grebena je za dve do tri ure.

Zajavor (Monte Zajavor), 1819 m, je najvhodnejši vrh Muzcev. Dosežemo ga po markirani poti s prelaza Krnica na škrbino Zajavor (2 uri); od tam gremo na desno po nemarkiranem svetu na vrh (še slabo uro).

Osrednji del grebena Muzcev so šele pred nekaj leti naredili dostopen za planince iz Rezije. S prelaza Krnica je speljana markirana pot na glavni greben, potem pa zavarovana pot po grebenu do kote 1866 metrov. Tam se pot spusti na južno stran do bivača Dino Brollo in v dolino Tera. Zahtevna zavarovana pot, do kote 1866 metrov 2 h 30-3 h.

Kadin (Monte Cadin), 1818 m, je najzahodnejši vrh osrednjega dela Muzcev. Iz Rezije

je nanj speljana označena pot, ki se začne ob cesti proti prevalu Krnica nad vasjo Liščaci (Borgo Lischiazze) v bližini slapa Barman. Dve uri hodimo do sedla La Forchia, nato zapustimo pot številka 703 in se zagrizemo strmo v breg proti vrhu. Pot je strma in zlasti v zgornjem delu precej naporna. 4 h-4 h 30.

Kucer (Monte Cuzzer), 1462 m, je severni predvrh mogočnega grebena Muzcev, ki so ga planinci »odkrili« šele v zadnjih desetletjih. Nanj je speljana slikovita markirana pot od slapu Barman nad vasjo Liščaci (Borgo Lischiazze) ob cesti na prelaz Krnica (2 h-2 h 30). Pravi biser divjine pa je dolina Črnega potoka (Rio Nero) severno pod njim, skozi katero je speljan drugi markirani dostop ali še bolje sestop.

Lopič in Javor (Monte Plauris in Lavara), 1958 m in 1900 m, sta najzahodnejša vrhova Muzcev in Julijskih Alp. Nanju lahko iz Rezi je pridemo po divji in osamljeni poti skozi dolino Rio Resartico nad vasjo Borgo Povici tik pred iztekom Rezije. Zahtevno, 5-6 ur.

»Ta visoka rosojanska pot« (Alta Via Resiana) je kronska tura nad Rezijo za najbolj zagnane gornike. Začne in konča se v Solbici, traja pa najmanj dva dni. Začnemo z vzponom mimo planin Kanin in Zgornje Brdo ter bivaka Co-

stantini na prelaz Med Baban (kot pri vzponu na Veliko Babo). Tam je dvojezični napis z oznako začetka resnega dela poti. Sledimo markacijam na levo navzgor čez Vrh Žlebi do Vrha Laške Planje, 2448 m, ki je sam po sebi imeniten gorski cilj. Z njega nadaljujemo pot po markiranem glavnem grebenu Kaninskega pogorja, ki tu in tam terja plezanje skoraj II. stopnje, navzdol do prelaza Čez dol; od tam gre laže gor proti Malemu in Velikemu Kaninu. Vmes se z leve pridruži zgoraj omenjena zahtevna pot s planine Zgornje Brdo. Z Velikega Kanina sestopimo po severozahodnem grebenu proti Vrh Krnice in po zelo zahtevni zavarovani poti dol na preval Peravo k bivaku Marussich. Najhujše težave so za nami, preostaneta še prijeten vzpon po mulatjeri in razglednem grebenu na Žrd ter dolg sestop nazaj na izhodišče. Od sedla Med Baban do prevala Peravo je zelo zahtevno in zelo malo zavarovano, ponekod do II. stopnje. Primerno zgolj za najbolj izkušene gornike. Celotna tura je dolga 12-15 ur, vsekakor je treba prespati v enem izmed bivakov.

Vodnika: Tine Mihelič, Julijske Alpe, PZS; Andrej Mašera: Zahodne Julijske Alpe, Sidarta.

Zemljevid: Canin – Valli di Resia e Raccolana, 1 : 25.000, Tabacco 027. ○